

Fra dokumentation til dialog i børnesager

Erfaringer med at omlægge børnesocialt arbejde i tre kommuner

VIVE-webinar 21. januar 2021

Anne-Dorthe Hestbæk & Martin Strandby

VIDEN TIL
VELFÆRD

DET NATIONALE FORSKNINGS-
OG ANALYSECENTER FOR VELFÆRD

Fra dokumentation til dialog i børnesager

Slutevaluering af frikommuneforsøg på børneområdet i Gladsaxe,
Guldborgsund og Ikast-Brande Kommuner

Anne-Dorthe Hestbæk, Martin Williams Strandby & Hanne Louise Søgaard Jensen

Baggrund for børne-frikommuneforsøget

Utilsigtede bivirkninger ved kommunernes sociale arbejde med børn og familier:

- Megen dokumentation
- Tvungne u hensigtsmæssige procedurer
- Relativt lidt tid med børn og forældre
- Svært at få kontakt med rådgiver
- Langsommelige processer

Mål med børne-frikommuneforsøget

Kortsigtede målsætninger:

- Mere tid i direkte dialog med familien
- Hurtigere og mere fleksibel indsats
- Styrket inddragelse af barn og forældre

Langsigtet mål:

- Styrke trivsel og udvikling hos børn i udsatte positioner

Midler til at nå målet

- Fritagelser fra servicelovens børneregler
- Nye arbejdsgange
- Kompetenceudvikling
- Ledelsestilpasning
- Organisatoriske omlægninger

Fritagelser fra dele af servicelovens børneregler

- **Børnefaglig undersøgelse**
- Afholdelse af børnesamtaler
- Forældrehandleplan
- Beskrivelse af formål med støtten
- Tilbage melding til underretter

Primært datagrundlag

- Spørgeskemaer til alle rådgivere 2 gange
- Fokusgruppeinterviews
- Casedata (237 cases)
- 37 kvalitative interviews
- FIT-data

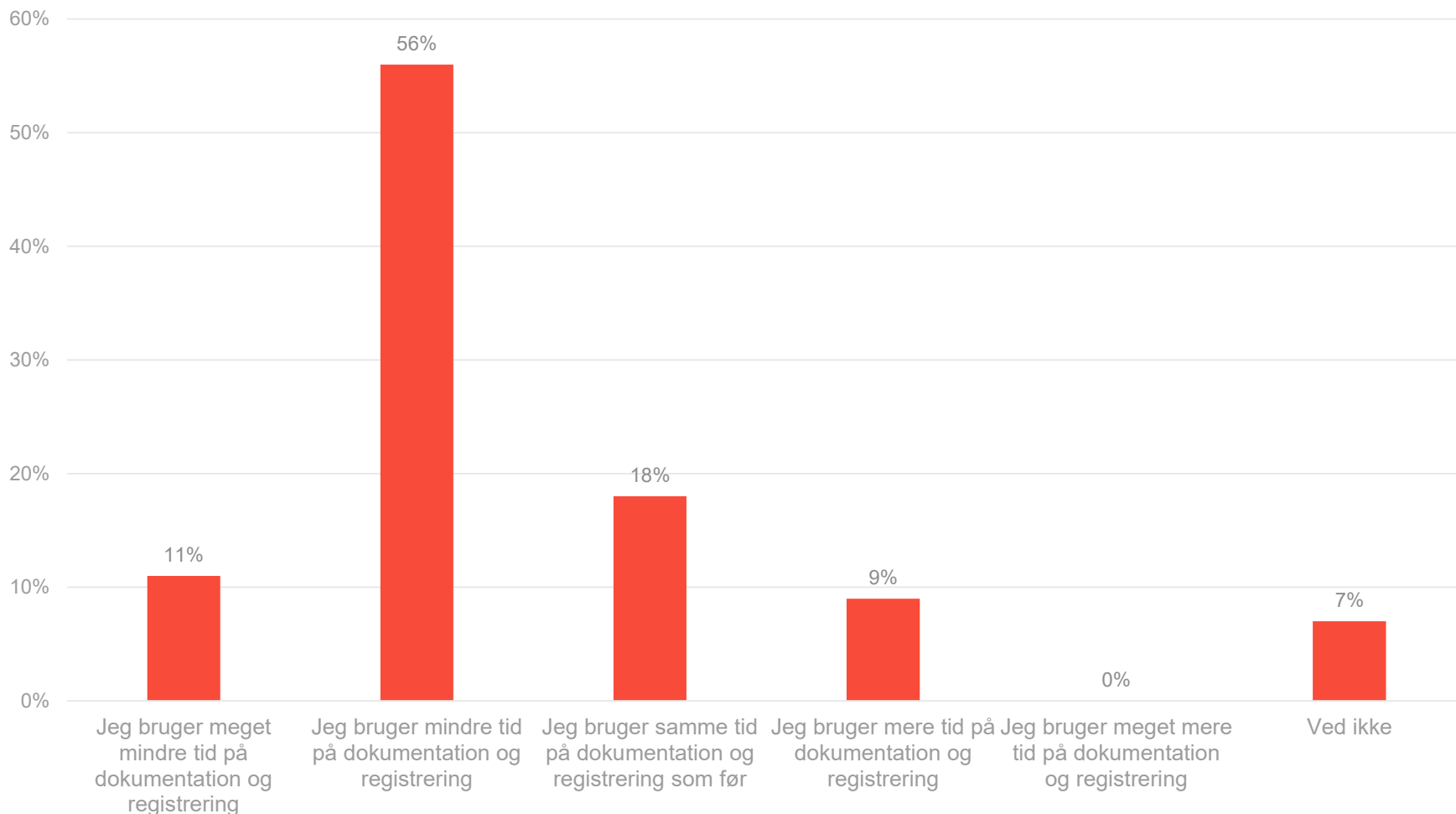
Resultat I: Omlægning af tidsforbruget

- Dokumentation og anden administration fylder mindre
- Kort socialfaglig vurdering i stedet for § 50-undersøgelse
→ Mere tid til at møde familien

Det har været skønt at undgå at skulle lave børnefaglige undersøgelser og handleplaner i de rigide skemaer - oftest lavet for systemets skyld. Familien kan ikke bruge dem [...] Jeg har haft svært ved at se ind i de afgrundsdybe bokse i den Børnefaglige Undersøgelse og de alenlange gentagelser i de alenlange undersøgelser.

Rådgiver, Guldborgsund

2 ud af 3 rådgivere bruger mindre tid på dokumentation

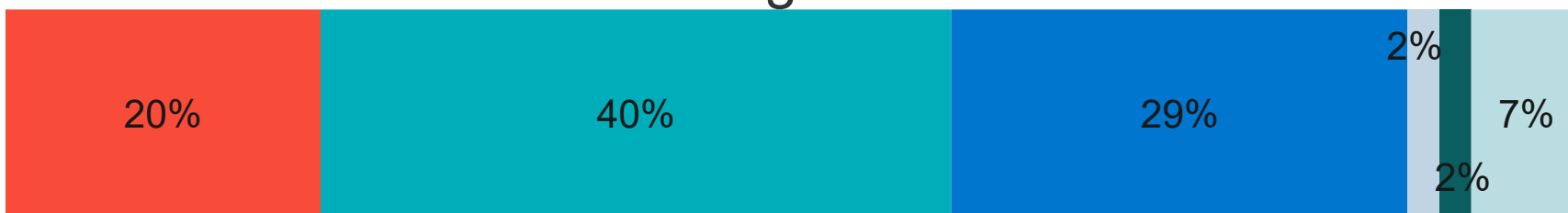

67 %

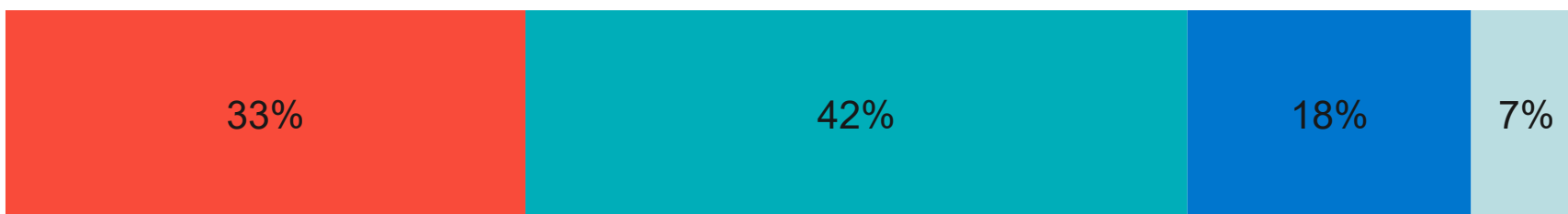
N 2020 =45 rådgivere

Rådgiverne oplever, at de har bedre tid til barn og forældre

Mere tid med barnet / den unge

Mere tid med forældrene

0% 10% 20% 30% 40% 50% 60% 70% 80% 90% 100%

■ I meget høj grad ■ I høj grad ■ I nogen grad ■ I lav grad ■ I meget lav grad ■ Ved ikke

Mere tid gør det muligt at være tættere på familien

Grundet mindre dokumentation har det været muligt [...] at invitere familien eller den unge til hyppigere møder. [...] Et tættere og mere tillidsfuldt forhold til familierne gør, at forældrene og barnet oplever, at man er sammen med dem om at skabe forandringer for barnet.

Rådgiver

Sagsforløbene forkortes betragteligt

Antal dage i gennemsnit	Før forsøget	Efter 2 år	Efter 3 år
Fra underretning til beslutning	111 dage	50 dage	49 dage
Fra beslutning til iværksættelse	34 dage	32 dage	22 dage

Involvering er lettere end medejerskab

I høj grad / i meget høj grad	2019	2020
Forældrene mere aktive	54 pct.	64 pct.
Forældrene mere medejerskab	33 pct.	51 pct.

Rådgiverne om medejerskab:

At skrive på tavlen og inddrage forældrene ved, at de også sætter ord på bekymringer vedr. barnets adfærd samt hvilke forandringer, de ønsker at se skal ske – det har helt klart fremmet ejerskabet.

Rådgiver

Jeg tænker, at det, at man i større grad benytter sig af nærhedsprincippet, er med til, at familien i højere grad tager ejerskab.

Rådgiver

Børnene føler sig mere involveret

Rådgivernes vurdering:

- 67 pct. Barnet/den unge føler sig i højere grad / meget højere grad inkluderet i sagsforløbet
- 62 pct. Barnet oplever i højere grad / meget højere grad at have indflydelse

Hvor ser rådgiverne involvering af børn?

*Jeg synes, at frikommunen giver mulighed for at lære barnet/den unge bedre at kende, og at **relationen** dermed bliver bedre.*

...forældrene og barnet har følelsen af, at der bliver talt med dem og ikke om dem. De er selv med i løsningen (...) Det er min oplevelse, at barnet har haft en god oplevelse med at være med på statusmøder omhandlende dem. De får at høre, hvad der bliver talt om.

(Spørgeskemaundersøgelsen, rådgivere)

Trivsel + implementering ved Martin Strandby

Udfordrer nye arbejdsformer retssikkerheden?

- Rådgivere og ledere : Nej! – tvært imod.
 - 2/3 af rådgiverne: Nye arbejdsformer påvirker familiens retssikkerhed positivt
 - 89 pct. af rådgiverne: Positivt for familien med hurtigere og kortere afklaringsnotater.

De nye arbejdsgange styrker retssikkerheden

Retssikkerheden er styrende, fordi de er så meget inde i deres egen sag. Tingene er mere transparente, og vi bestræber os på at lave nogle dokumenter, som er kortfattede og til at forstå (...) Vi bruger også tiden på at sikre os, at borgerne er indforståede med og forstår, hvad vi laver; hvad næste skridt er; og hvad konsekvenserne af ting kan være. En del af den frigjorte tid er jo, udover at skabe relationer og arbejde med dem, at informere dem (...) Det synes jeg styrker retssikkerheden (Leder)

Bonus: Arbejdsglæde og faglig tilfredsstillelse

- Stigning i medarbejdertilfredshed
- Fald i sygefravær
- Fald i personaleomsætning

En rådgiver ser fire fordele ved de nye arbejdsformer

”Hurtigere ind i familien og få afklaret, hvad der skal arbejdes med.

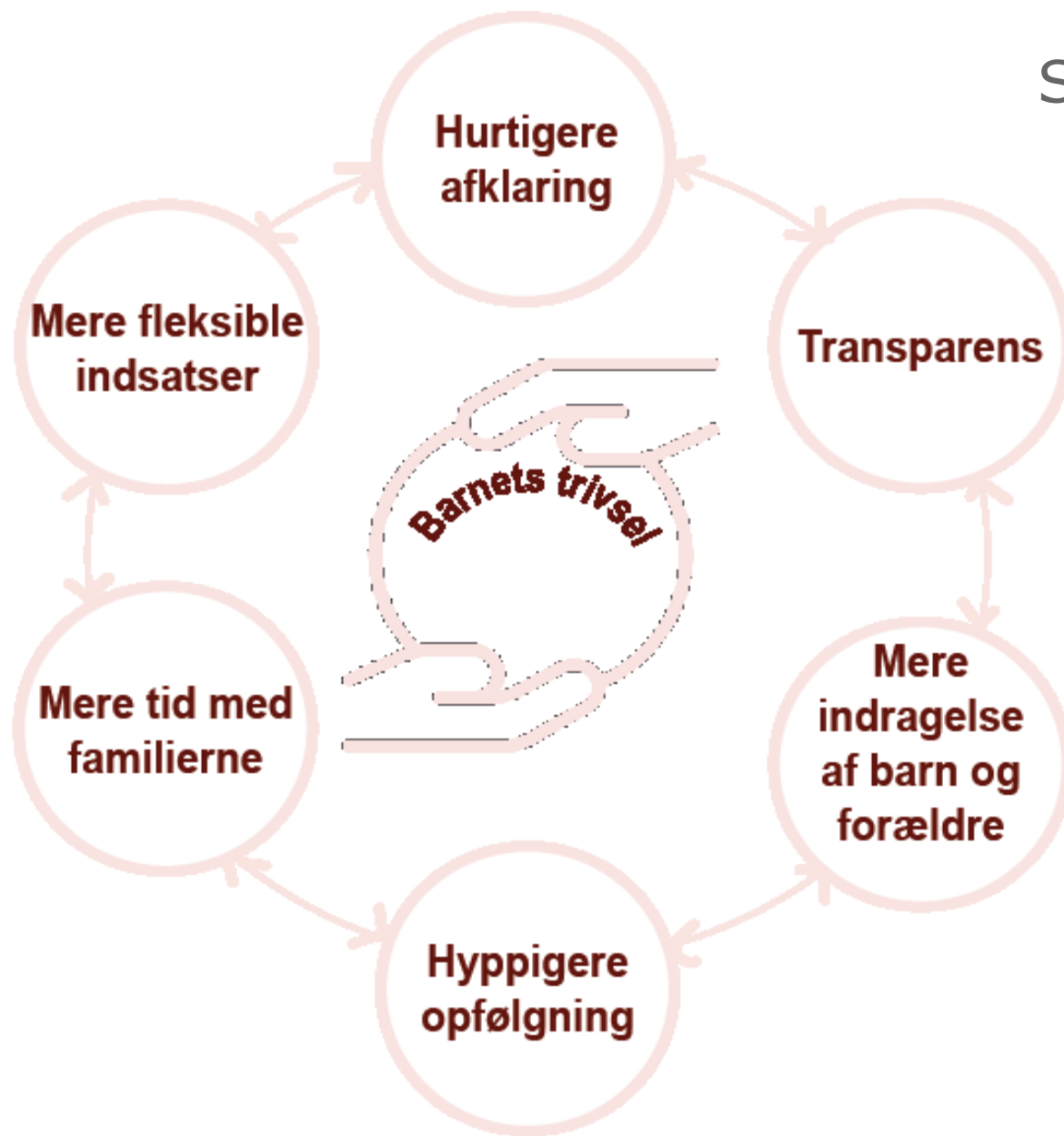
Større relation til barnet og familien ved hyppigere besøg.

Større inddragelse af familien, større ejerskab i løsning af problemer, da familien og barnet har definitionsretten til, hvad de synes, der skal arbejdes med.

Hyppigere opfølgninger, der gør, at der hele tiden kan ændres og tilpasses foranstaltninger til familiens og barnets behov.”

(Rådgiver)

Synergi

Balancering af børne- og forældreperspektivet

Når vi involverer forældrene meget mere, sker det så på bekostning af børnenes perspektiv?

Hvad er vigtigst: Struktur eller kultur?

Mere tid til hver enkelt sag = nødvendig, men ikke tilstrækkelig betingelse.

De samlede forandringer er udtryk for en grundlæggende **kulturændring**. En ny tilgang til det sociale arbejde.

Hvor langt kan man komme uden §§-fritagelserne?

Skal fritagelserne almengøres?

Når alt kommer til alt kunne vi have gennemført det her uden frikommuneforløbet ved at lave nogle strukturelle, kulturelle og ledelsesmæssige greb. Men der er ingen tvivl om (...), at vi lykkes så godt, og så relativt hurtigt med det, fordi de [rådgiverne] har fået den fritagelse. Det psykologiske, der ligger i, at vi har kunnet sige til dem: Den paragraf, den paragraf og den paragraf er I nu fritaget fra at arbejde med.

(Leder)

Nu er det tid til en afstemning!

Anbefalinger

- Gør det attraktivt for kommunerne at udvikle det sociale arbejde til at **være hurtigt, fleksibelt, inddragende, helhedsorienteret og orienteret mod borgernes behov.**
- Sæt det som en prioriteret, national bestræbelse at styrke kommunernes anvendelse af systematiske mål for børns trivsel og udvikling (progressionsmål).

Anbefalinger (fortsat)

- Saml op på langsigtede konsekvenser af fritagelserne. Giver korte, socialfaglige notater fx tilstrækkelig viden om familiernes udfordringer?
- Involver børn og forældre tilstrækkeligt og produktivt
- Sæt fortsat fokus på udvikling af metoder, der åbner for børns inddragelse

Tak for lån af jeres ører

